

**Regeling van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid van PM, nr. PM, houdende wijziging van de Regeling
Wet kinderopvang in verband met het verhogen van de kwaliteit van de
gastouderopvang en intrekking van de Regeling kwaliteit
gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang**

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Gelet op de artikelen 24 en 30a van het Besluit kwaliteit kinderopvang;

Besluit:

Artikel I

De Regeling Wet kinderopvang wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift "**Paragraaf 1. Algemeen**" wordt vervangen door "**Hoofdstuk 1.
Algemene bepalingen**".

B

Na artikel 1 wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 2. Kinderopvangtoeslag en registers kinderopvang

C

De paragrafen 2 en 3 van hoofdstuk 2 (nieuw) worden vernummerd tot de paragrafen 1 en 2.

D

Na artikel 6a wordt een opschrift ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 3. Kwaliteitseisen verantwoorde kinderopvang

E

De paragrafen 3a tot en met 4 van hoofdstuk 3 (nieuw), worden vernummerd tot de paragrafen 1 tot en met 3.

F

Het opschrift van hoofdstuk 3, paragraaf 3 (nieuw), komt te luiden:

**Paragraaf 3. Opleidingseisen gastouderopvang en kwalificatie eerste hulp
aan kinderen en inzet bemiddelingsmedewerkers in opleiding en stagiairs**

G

Artikel 10 komt te luiden:

Artikel 10. Opleidingseisen

1. Bewijsstukken van de opleidingen, opgenomen in bijlage 1a bij deze regeling, zijn bewijsstukken van passende opleidingen voor gastouders als bedoeld in artikel 25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang.
2. Bewijsstukken van de opleidingen, opgenomen in bijlage 1b bij deze regeling, zijn bewijsstukken van passende opleidingen voor gastouders als bedoeld in artikel 25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang, indien de gastouder eveneens in het bezit is van een bewijsstuk van een afgeronde pedagogische module:
 - a. die wordt genoemd in bijlage 1c bij deze regeling; of
 - b. die wordt genoemd in de meest recent aangevragen collectieve arbeidsovereenkomst Kinderopvang voor Kindercentra en Gastouderbureaus voor gastouders.
3. De beroepskwalificatie-eisen en bewijsstukken die voor pedagogisch beleidsmedewerkers worden genoemd in de meest recent aangevragen collectieve arbeidsovereenkomst Kinderopvang voor Kindercentra en Gastouderbureaus worden aangemerkt als beroepskwalificatie-eisen en bewijsstukken voor een passende opleiding als bedoeld in artikel 24, onderdeel c, van het Besluit kwaliteit kinderopvang.
4. Onverminderd het eerste en tweede lid, kan de minister op aanvraag een bewijsstuk van een beroepsopleiding aanwijzen als een bewijsstuk van passende opleiding als bedoeld in artikel 25, tweede lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang, indien het curriculum identiek, of voor ten minste 90% vergelijkbaar, is met het curriculum van een van de beroepsopleidingen, opgenomen in bijlage 1a of 1b bij deze regeling.
5. De minister stelt beleidsregels vast over de wijze waarop de aanwijzing, bedoeld in het vierde lid, plaatsvindt.

H

De artikelen 10a en 10b vervallen, onder vernummering van de artikelen 10d en 10e tot de artikelen 10a en 10b.

I

In artikel 10a (nieuw) wordt "artikel 13, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang" vervangen door "artikel 30a, onderdeel a, van het Besluit kwaliteit kinderopvang".

J

In artikel 10b, eerste lid (nieuw) wordt "de bevoegdheid van de minister, genoemd in de artikelen 10, tweede lid, 10a, tweede lid en 10b, tweede lid" vervangen door "de bevoegdheid van de minister, genoemd in artikel 10, vierde lid".

K

Na artikel 10b (nieuw) wordt een opschrift ingevoegd, luidende

Paragraaf 4. Opleidingseisen beroepskrachten voorschoolse educatie

L

Na artikel 10c wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 5. Kwaliteitseisen gastouderopvang

Artikel 10d. Inventarisatie van risico's voorzieningen voor gastouderopvang

1. De beschrijving van de risico's, bedoeld in artikel 21, derde lid, onderdeel a, van het Besluit kwaliteit kinderopvang, omvat in ieder geval:
 - a. de risico's op het terrein van de veiligheid van kinderen ten aanzien van verbranding, vergiftiging, verdrinking, valongevallen, verwondingen, beknelling, botsen, stoten, steken en snijden;
 - b. de risico's op het terrein van de gezondheid van kinderen ten aanzien van het voorkomen van ziektekiemen, het binnenmilieu en het buitenmilieu bij de voorziening voor gastouderopvang en medisch handelen;
 - c. een lijst van ongevallen die hebben plaatsgevonden waarop, voor zover de oorzaak van het ongeval niet louter gelegen is in de medische gesteldheid van het desbetreffende kind, de plaats en de aard van het ongeval, het jaar waarin het ongeval zich heeft voorgedaan wordt geregistreerd alsmede een overzicht van de maatregelen die de gastouder naar aanleiding van elk ongeval heeft getroffen ter voorkoming van verdere ongevallen.
2. De gastouder draagt er zorg voor dat de lijst, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, actueel is.

Artikel 10e. Bemiddeling en begeleiding door het gastouderbureau

1. De houder van een gastouderbureau is goed bereikbaar voor de vraagouder en de gastouder en biedt per gastouder ten minste 16 uur per jaar bemiddeling tussen de gastouder en de vraagouder en begeleiding van de gastouder aan ter ondersteuning van de gastouder bij het verzorgen van verantwoorde kinderopvang.
2. Onder bemiddeling tussen gastouder en vraagouder wordt ten minste verstaan dat de bemiddelingsmedewerker of pedagogisch beleidsmedewerker:
 - a. een intakegesprek voert met de gastouder bij de voorgenomen voorziening voor gastouderopvang;
 - b. een intakegesprek voert met de vraagouder, waarbij de bemiddelingsmedewerker informatie verstrekt over de bereikbaarheid van het gastouderbureau;
 - c. een koppelingsgesprek voert met een vraagouder en de gastouder bij een koppeling tussen beiden; en
 - d. jaarlijks aanbiedt de gastouderopvang mondeling met de vraagouders te evalueren en deze evaluatie schriftelijk vast te leggen;
3. Onder begeleiding van de gastouder wordt, naast het aanbieden van scholing, ten minste verstaan dat de bemiddelingsmedewerker of pedagogisch beleidsmedewerker:
 - a. jaarlijks een voortgangsgesprek met de gastouder voert;
 - b. ten minste twee maal per jaar de voorzieningen voor gastouderopvang bezoekt;

- c. de GGD-toetsing begeleidt;
 - d. per voorziening voor gastouderopvang beoordeelt of de samenstelling van de groep kinderen die wordt opgevangen verantwoord is; en
 - e. de gastouder voorstelt diens doelen bij en de beschikbaarheid van de permanente educatie, bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit kwaliteit kinderopvang, te bespreken.
4. Onder het bieden van de coaching door de pedagogisch beleidsmedewerker, bedoeld in artikel 23 van het Besluit kwaliteit kinderopvang wordt verstaan dat de gastouder en de pedagogisch beleidsmedewerker schriftelijke afspraken maken over de vorm en inhoud van de coaching door de pedagogisch beleidsmedewerker, bedoeld 23 in het Besluit kwaliteit kinderopvang.

M

Na artikel 10e (nieuw) wordt een nieuw opschrift ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 5. Administratieve verplichtingen kinderopvang en gemeenten, en uitvoering kassiersfunctie

N

De paragrafen 5 tot en met 6 van hoofdstuk 5 (nieuw) worden vernummerd tot de paragrafen 1 tot en met 5.

O

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel a, wordt "en voor wat betreft de bij het kindercentrum werkzame beroepskrachten eveneens de behaalde diploma's, getuigschriften en bewijsstukken" vervangen door "en voor wat betreft de bij het kindercentrum werkzame beroepskrachten en pedagogisch beleidsmedewerkers eveneens de toepasselijke bewijsstukken, bedoeld in hoofdstuk 3, paragrafen 1, 2 en 4".
2. Aan het derde lid, onderdeel a, wordt na "eveneens" ingevoegd "de toepasselijke bewijsstukken, bedoeld in hoofdstuk 3, paragraaf 3, alsmede diens".

P

Het opschrift "**Paragraaf 7. Kinderopvang buiten Nederland**" wordt vervangen door "**Hoofdstuk 6. Kinderopvang buiten Nederland**".

Q

Artikel 15 wordt vernummerd tot artikel 13.

R

Het opschrift "**Paragraaf 8. Overgangs- en slotbepalingen**" wordt vervangen door "**Hoofdstuk 7. Overgangs- en slotbepalingen**".

S

Na artikel 13 (nieuw) worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 14. Overgangsbepaling met betrekking tot nieuwe opleidingseisen gastouders

De verplichting tot het bezit van een bewijsstuk van een afgeronde pedagogische module, bedoeld in artikel 10, tweede lid, geldt niet ten aanzien van gastouders van wie, op het moment van inwerkingtreding van de Regeling van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van [datum], houdende wijziging van de Regeling Wet kinderopvang in verband met het verhogen van de kwaliteit van de gastouderopvang en intrekking van de Regeling kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang (Stcrt. 20..., nr....), een voorziening voor gastouderopvang is geregistreerd in het landelijk register kinderopvang.

Artikel 15 Grondslagen

Deze regeling berust mede op de artikelen 24 en 30a van het Besluit kwaliteit kinderopvang en mede op artikel 4, eerste lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

T

De artikelen 17 en 17b tot en met 17d vervallen.

U

Na bijlage 1 worden de bijlagen bij deze regeling ingevoegd.

V

In het opschrift van bijlage 2 wordt "artikel 15" vervangen door "artikel 13".

Artikel II

De Regeling kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang wordt ingetrokken.

Artikel III

Deze regeling treedt in werking met ingang van PM

Deze regeling zal met de toelichting en de bijlagen in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.N.J. Nobel

Bijlagen behorende bij artikel I, onderdeel U

Bijlage 1a behorende bij artikel 10, eerste lid

OPLEIDINGEN DIE ZELFSTANDIG KWALIFICEREN

MBO niveau 3 en 4

Gespecialiseerd pedagogisch medewerker;

Gespecialiseerd pedagogisch medewerker 4 kinderopvang;

Leidster kindercentra (niet van OVDB);

Leidster Kindercentra landelijke stg. OVDB;

Leidster Kindercentra van de OVDB of onder de WEB;

Medewerker kinderopvang, onderwijs en bewegen;

Onderwijsassistent;

Onderwijsassistent PO/SO (primair onderwijs/speciaal onderwijs);

Pedagogisch medewerker 3 kinderopvang;

Pedagogisch medewerker 4 jeugdzorg;

Pedagogisch medewerker 4 kinderopvang;

Pedagogisch medewerker Kinderopvang;

Pedagogisch werker;

Pedagogisch werker 3;

Pedagogisch Werker 3 Kinderopvang;

Pedagogisch Werker 4 Jeugdzorg;

Pedagogisch Werker 4 Kinderopvang;

Pedagogisch Werker Jeugdzorg – niveau 4;

Pedagogisch Werker kinderopvang;

Pedagogisch Werker niveau 3;

Pedagogisch Werker niveau 4;

Pedagogisch werker niveau 4 Jeugdzorg;

Sociaal Pedagogisch Medewerker (SPW; lang of onder WEB);

Sociaal Pedagogisch Werk Kinderopvang MBO niveau 3;

Sociaal Pedagogisch Werker;

Sociaal Pedagogisch Werker (SPW; lang of onder WEB);

Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW-3);

Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW4);

SPW lang; en

Vakopleiding Leidster kindercentra (conform de WEB).

HBO en WO

3^e jaar deeltijd volgend Sociaal Pedagogisch Hulpverlener (SPH);
Associate Degree Childcare;

Associate Degree Jeugdwerker;

Associate Degree Kinderopvang;

Associate Degree Pedagogical Educational Assistant;

Associate Degree Pedagogisch Educatief Medewerker;

Associate Degree Pedagogisch Educatief Professional;

Associate Degree Pedagogisch Professional Kind en Educatie;

Associate Degree Sociaal Werk, met keuzemodule Opvoeden in brede context;

Associate Degree Sociaal Werk, met keuzemodule Pedagogiek;

Creatieve therapie (geen Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard);

Hoger Beroepsonderwijs Bekwaamheidsonderzoek interim-wet zij-instroom primair onderwijs;

Kunstzinnige therapie;

Leraar basisonderwijs (aan Hogeschool, PABO of IPABO);

Leraar speciaal onderwijs;

Overgangsbewijs naar laatste jaar pedagogische academie;

Pedagogiek (HBO-bachelor);

Pedagogisch Management Kind en Educatie;

Pedagogisch management Kinderopvang;

Pedagogische Academie;

Psychologie (hbo), met specialisatie gericht op kinderen, jeugd en/of onderwijs;

Sociaal kunstzinnige therapie;

Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH);

Social Educational Care;

Social Work, programma Social Educational Care;

Social Work/Sociaal Werk, afstudeerrichting/profiel Sociaal Pedagoog;

Social Work/Sociaal Werk, profiel Jeugd of Jeugdzorgwerker;

Toegepaste Psychologie, met specialisatie gericht op kinderen, jeugd en/of onderwijs;

Vaktherapie (hbo); en

Zij-instroom in het Beroep Leraar Primair Onderwijs.

Bijlage 1b behorende bij artikel 10, tweede lid, aanhef

OPLEIDINGEN DIE KWALIFICEREN MET AANVULLENDE PEDAGOGISCHE MODULE

MBO niveau 2

Helpende breed 2;

Helpende sociaal agogisch werk 2;

Helpende welzijn 2; en

Helpende Zorg en Welzijn 2; en

Verzorgingsassistent(e).

MBO niveau 3 en 4

A verpleegkundige;

A-Verpleegkundige;

A-verpleegster;

A-verpleger;

Activiteitenbegeleider (AB);

Activiteitenbegeleiding (AB);

Agogisch Werk (AW);

Agogisch Werk/Cultureel Werk (AW/CW);

Agogisch Werk/Residentieel Werk (AW/RW);

Akte hoofdleidster kleuteronderwijs als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte Kleuterleidster A als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte Kleuterleidster B als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid als hoofdleidster bij het kleuteronderwijs als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid als leidster aan kleuterscholen als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid als leidster bij het kleuteronderwijs als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Arbeidstherapie (AT);

B Verpleegkundige;

B-Verpleegkundige;

B-verpleger;

CIOS algemeen sportleider/ster;

Coördinator buurt, onderwijs en sport;

Cultureel Werk (CW);

Diploma A (ziekenverpleging);

Diploma MHNO kinderverzorgster voor het jonge kind;

Extramurale gezondheidszorg (EMGZ);

Getuigschrift A (ziekenverpleging);

Getuigschrift B (ziekenverpleging);

Inrichtingswerk (IW);

Kinderbescherming A;

Kinderbescherming B;

Kinderverzorging en opvoeding;

Kinderverzorging/Jeugdverzorging (KV/JV);

Kinderverzorging/Jeugdverzorging 2 (KV/JV 2);

Kinderverzorging/Jeugdverzorging 3 (KV/JV 3);

Kinderverzorgster (KV);

Kinderverzorgster van de centrale raad voor de kinderuitzending;

Kleuterzorg (Federatie van medische kleuterdagverblijven in Nederland);

Kleuterzorg, medisch kleuterdagverblijf Arnhem;

Kultureel werk (KW);

Maatschappelijke zorg (medewerker gehandicaptenzorg);

Medewerker Gehandicaptenzorg niveau 3;

Medewerker gehandicaptenzorg niveau 4;
Medewerker maatschappelijke zorg;
Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg niveau 4;
Residentieel Werk (RW);
Sociaal Agogisch 2;
Sociaal Agogisch II;
Sociaal Agogisch II (MBO-SA II) afstudeerrichting Cultureelwerk;
Sociaal Cultureel Werk;
Sociaal Dienstverlener (SD);
Sociaal-agogisch II richting (MBO SA II) (semi) residentiële hulpverlening;
Sociaal-Cultureel Werker (SCW);
Sociale Arbeid (SA, SA2 of SAI);
Sociale Arbeid/Sociaal Dienstverlener (SA/SD);
Sociale Dienstverlening (SD, SA, SA1 of SAI);
Sport en Bewegen (niveau 3 en 4);
Sport- en bewegingscoördinator;
Sport- en bewegingscoördinator (niveau 4);
Sport- en bewegingsleider (niveau 3);
Verdere Scholing in Dienstverband (VSID) richting kinderdagverblijven;
Verpleegkunde;
Verpleegkunde A;
Verpleegkunde B;
Verpleegkunde Z;
Verpleegkundige;
Verpleegkundige Z;
Verplegende (VP);
Verpleging (VP);
Verpleging A;

Verpleging B;

Verzorgende (VZ niveau 3 of VZ lang);

Verzorgende beroepen (VZ);

Verzorgende Individuele Gezondheidszorg (VIG);

Verzorging (VZ);

Z Verpleegkundige;

Z-Verpleegkundige; en

Zwakzinnigenzorg.

HBO en WO

3^e jaar deeltijd volgend Cultureel Maatschappelijke vorming (CMV);

3^e jaar deeltijd volgend Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD);

Akte Lager onderwijs zonder hoofdakte (oude kweekschoolopleiding) als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte Muziekonderwijs A Algemene Muzikale Vorming als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer(es) als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid als leidster of hoofdleidster bij het kleuteronderwijs als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer(es) als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid N XI als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid NXX (volgens de [Wet op het voortgezet onderwijs](#)) als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van bekwaamheid tot het geven van middelbaar onderwijs in de lichamelijke oefening als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van Bekwaamheid van de tweede graad tot het geven van voortgezet onderwijs in Textiele Werkvormen alsmede in (een ander vak) als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van Bekwaamheid voor het geven van Lager Onderwijs in het vak Lichamelijke Oefening als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Akte van Bekwaamheid voor het geven van Lager Onderwijs in het vak Nuttige Handwerken voor Meisjes als bedoeld in [bijlage I bij de Regeling bewijzen van bekwaamheid O.W.V.O.](#) zoals deze luidde op 31 juli 2006;

Aktiviteitenleidersopleiding (van Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard);

Applicatiecursus leraar basisonderwijs (als vervolg op en in combinatie met kleuterakte A/B);

Applicatiecursus volledig bevoegd onderwijzer(es);

Associate Degree Onderwijsondersteuner Omgangskunde;

Bachelor of Nursing;

Creatieve therapie (van Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard);

Cultureel Werk (CW);

Culturele en Maatschappelijke vorming (CMV);

Docent Beeldende Kunst en Vormgeving;

Docent Dans;

Docent Drama;

Docent Mime;

Docerend musicus;

Educatieve therapie (van Mikojel: Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard);

Extramurale gezondheidszorg (EMGZ);

Hogere Beroepsopleiding voor Verpleegkundigen;

Hogere sociaal-pedagogische opleiding van leider(st)s op het terrein van jeugdvorming en volksontwikkeling (van Middeloo, Kopse Hof, Jelburg of Sittard);

Hoofdonderwijzer;

Inrichtingswerk (IW);

Jeugdwelzijnswerk;

Kinderverzorging en kinderopvoeding;

Kinderverzorging en opvoeding;

Kreatief Educatief Werk;

Kunstzinnig vormende opleiding op HBO-niveau (docentenrichting binnenkunstonderwijs of kunstzinnige richting binnen lerarenopleiding);

Leraar lichamelijke oefening (ALO);

Leraar lichamelijke opvoeding (b1);

Leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in lichamelijke oefening;

Leraar voortgezet Onderwijs van eerste graad in handvaardigheid;

Leraar voortgezet onderwijs van eerste graad in tekenen;

Lerarenopleiding Omgangskunde;

Lerarenopleiding Verzorging/Gezondheidskunde;

Lerarenopleiding Verzorging/Huishoudkunde;

Maatschappelijk Werk (MW);

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD);

Pedagogiek MO-A of kandidaatsexamen Pedagogiek;

Sport en Bewegen;

Sport- en bewegingseducatie (b1); en

Verpleegkunde.

Bijlage 1c behorende bij artikel 10, tweede lid, onder a

AANVULLENDE PEDAGOGISCHE MODULES

Keuzedelen (vermeld op de resultatenlijst bij een mbo-diploma of uitgereikt als mbo-certificaat):

K1167 Werken met kinderen in de gastouderopvang; en

K1416 Ondersteuning in de kinderopvang.

Beroepsgerichte onderdelen van de mbo-3 opleiding Pedagogisch Medewerker, uitgereikt als mbo-certificaat:

C0125 Pedagogisch klimaat in de kinderopvang; en

C0123 Ontwikkeling en spelen stimuleren in de kinderopvang.

Toelichting

I. Algemeen deel

1. Inleiding

In deze wijzigingsregeling, waarmee de Regeling Wet kinderopvang wordt gewijzigd, worden aanvullende voorwaarden voor gastouderopvang geregeld. Hiermee wordt uitwerking gegeven aan de Wet van XXXX in verband met verbetermaatregelen van de gastouderopvang (Stb. XXXX, nr. XXX), hierna: de wijzigingswet, en het Besluit van XXXX tot wijziging van het Besluit kwaliteit kinderopvang in verband met het verhogen van de kwaliteit van de gastouderopvang, tot wijziging van het Besluit landelijk register kinderopvang, register buitenlandse kinderopvang en personenregister kinderopvang in verband met het afschermen van het woonadres van vraagouders in het landelijk register kinderopvang en tot intrekking van het Besluit kwaliteit gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang (Stb. XXXX, nr. XX), hierna het wijzigingsbesluit. In deze wijzigingsregeling worden een aantal kwaliteitseisen voor gastouders en gastouderbureaus nader uitgewerkt. Dit betreft de opleidingseisen voor gastouders en voor pedagogisch beleidsmedewerkers werkzaam bij het gastouderbureau en een aanvulling op en verduidelijking van de bemiddeling en begeleiding door het gastouderbureau.

Daarnaast wordt met deze wijzigingsregeling een wijziging in de structuur van de regelgeving voor gastouderopvang bewerkstelligd. Een aantal eisen voor gastouders, zoals de opleidingseisen voor gastouders, stonden reeds in de Regeling Wet kinderopvang. Andere eisen waren opgenomen in de Regeling kwaliteitseisen gastouderbureaus, gastouders en voorzieningen voor gastouderopvang (hierna: Regeling kwaliteit gastouderopvang). Alle eisen op het niveau van de ministeriële regeling ten aanzien van gastouderopvang worden met deze wijzigingsregeling bijeengebracht in de Regeling Wet kinderopvang. De Regeling kwaliteit gastouderopvang wordt hiermee ingetrokken. Het bijeenbrengen van de kwaliteitseisen voor alle vormen van kinderopvang creëert duidelijkheid en maakt de regelgeving overzichtelijker.

Gastouder als autonome professional

De gastouder is een autonome professional. Conform artikel 1.49 en 1.56b uit de Wet kinderopvang is de gastouder verantwoordelijk voor het bieden van verantwoorde kinderopvang. De houder van een gastouderbureau heeft de verantwoordelijkheid de gastouder hierbij te begeleiden. De houder van het gastouderbureau stelt conform artikel 1.56 uit de Wet kinderopvang een beleid op dat redelijkerwijs moet leiden tot verantwoorde kinderopvang. De gastouder maakt, mede op basis van dit beleid, zelf een afweging bij welk gastouderbureau het zich aansluit. Met de maatregelen in het wetsvoorstel, het wijzigingsbesluit, en deze wijzigingsregeling wordt getracht om de rollen te verduidelijken. Ze beogen nadrukkelijk niet om deze rollen te veranderen. In de reeds bestaande, begeleidende rol van het gastouderbureau wordt een kwaliteitsslag gemaakt. Het gastouderbureau faciliteert de gastouder bij de permanente educatie. Daarnaast wordt de autonomie van de gastouder gewaarborgd. Bijvoorbeeld door de gastouder verantwoordelijk te stellen voor het volgen van permanente educatie.

Het gastouderbureau draagt naast de begeleidende rol ook zorg voor de bemiddeling tussen gastouder en vraagouder waardoor de gastouderopvang tot stand komt en vervult een kassiersfunctie.

Leeswijzer

Deze nota van toelichting is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 worden de hoofdlijnen van deze wijzigingsregeling uiteengezet. Na de inleidende paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de aanpassing van de kwaliteitseisen voor gastouderbureaus en gastouders (paragraaf 2.2), de wijziging in de structuur voor het verankeren van de kwaliteitseisen (paragraaf 2.3) en tot slot op de monitoring en evaluatie van deze wijzigingsregeling (paragraaf 2.4). In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de gevolgen van deze wijzigingsregeling. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de financiële gevolgen, de gevolgen voor de regeldruk, gegevensverwerking als gevolg van deze wijzigingsregeling en de gevolgen voor het toezicht en de handhaving. Hoofdstuk 4 gaat in op de uitkomsten van de uitvoeringstoetsen en de wijze waarop dit is verwerkt in het wijzigingsbesluit. Op dezelfde wijze worden de uitkomsten uit de internetconsultatie in hoofdstuk 5 weergegeven. Hoofdstuk 6 betreft de inwerkingtreding. Tot slot wordt in onderdeel II artikelsgewijs een toelichting gegeven.

2. Hoofdlijnen van deze regeling

2.1 Aanleiding

De gastouderopvang speelt een belangrijke rol binnen de kinderopvang. Het vindt plaats in een kleinschalige en meer huiselijke sfeer dan dagopvang en buitenschoolse opvang, wat passender kan zijn voor een kind. Tevens biedt gastouderopvang meer flexibiliteit voor ouders met bijvoorbeeld onregelmatige werktijden. Daarnaast is het in niet-stedelijke gebieden, waar minder aanbod is van dagopvang of buitenschoolse opvang, een veelvoorkomende vorm van opvang.

De kwaliteitseisen voor gastouders en gastouderbureaus behoeven aanpassing om de pedagogische kwaliteit van gastouders en goede begeleiding door gastouderbureaus beter te kunnen waarborgen. De verschillen in de kwaliteit die gastouders bieden blijkt namelijk groot, met een groep gastouders die onvoldoende kwaliteit biedt¹. Terwijl dit in dezelfde periode niet naar voren komt in de toezichtcijfers van GGD'en. De Inspectie van het Onderwijs beveelt in een thema-onderzoek 'Toezicht op gastouderopvang'² aan om het kwaliteitskader te herzien. In de wijzigingswet³ en het wijzigingsbesluit⁴ wordt de noodzaak hiervan nader toegelicht.

¹ LKK 2019 (Kamerstukken II 2019/20, 31322, nr. 410).

² Kamerstukken II 2019/20, 31 322, nr. 414

³ Stb. XXXX, nr. XXX

⁴ Stb. XXXX, nr. XX

De herziening van de kwaliteitseisen ziet op het verbeteren van de begeleiding van de gastouder door het gastouderbureau en op het bevorderen van de deskundigheid van gastouders.

Met de wijzigingswet zijn daarom enkele bestaande kwaliteitseisen aangescherpt en worden nieuwe kwaliteitseisen geïntroduceerd:

- Verankeren van de vier pedagogische doelen in de wet
- Introductie van de pedagogisch beleidsmedewerker
- Maximering van ten hoogste twee gastouderbureaus per gastouder

In het wijzigingsbesluit zijn de kwaliteitseisen nader uitgewerkt. Dit betreft wijzigingen ten aanzien van:

- Het pedagogisch beleidsplan van het gastouderbureau
- Veiligheid en gezondheid
- De achterwacht
- Deskundigheids- en opleidingseisen gastouder
- Eisen aan ruimtes
- Het aantal op te vangen kinderen

Daarnaast zijn de volgende maatregelen geïntroduceerd:

- Concretisering van de vier pedagogische doelen
- Pedagogisch werkplan van de gastouder
- Inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker
- Uitzonderingsmogelijkheid voor maximum aantal gastouderbureaus

Ter uitwerking van en invulling op de wijzigingswet en het wijzigingsbesluit worden in deze wijzigingsregeling wijzigingen op de volgende onderwerpen doorgevoerd. Deze wijzigingen worden in de volgende paragrafen nader toegelicht:

- Opleidingseisen voor de gastouder (paragraaf 2.2.1)
- Opleidingseisen voor de pedagogisch beleidsmedewerker van het gastouderbureau (2.2.2)
- De bemiddeling en begeleiding door het gastouderbureau (2.2.3)

Daarnaast wordt met deze wijzigingsregeling een wijziging in de structuur van de regelgeving voor gastouderopvang bewerkstelligd (paragraaf 2.3).

2.2 Aanpassingen van de kwaliteitseisen

2.2.1 Opleidingseisen voor de gastouder

a) Stimuleren ontwikkeling kinderen vergt pedagogische basis

Een van de doelen van kinderopvang (waaronder gastouderopvang) is om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling. Daartoe zijn de vier pedagogische doelen verankerd in de wet met de wijzigingswet en geconcretiseerd in het wijzigingsbesluit. Dit biedt gastouders handvatten voor het pedagogisch handelen in de opvangpraktijk.

Pedagogische kennis is voor de gastouder van belang voor het bieden van pedagogisch kwalitatieve opvang, conform de vier pedagogische doelen.⁵ Dat geldt voor de gastouderopvang nog meer dan in een kindercentrum, vanwege de kleinschalige setting en één-op-één relatie tussen kind en de gastouder.⁶ Om een stimulerende rol te spelen in de ontwikkeling van het kind is het van belang dat een gastouder beschikt over een pedagogische basis, bijvoorbeeld kennis over de ontwikkeling van kinderen en interactievaardigheden.

b) Aanpassing kwalificerende opleidingen

De Regeling Wet kinderopvang bevat een lijst met circa 200 opleidingen die kwalificeren om te mogen werken als gastouder. Het betreft bewijsstukken van opleidingen op mbo-niveau 2, 3 en 4 en op hbo-niveau. Deze bewijsstukken zijn vastgelegd bij ministeriële regeling en niet in de cao, zoals voor beroepskrachten in een kindercentrum. De reden hiervoor is dat de meeste gastouders niet werken in loondienst en dus niet vertegenwoordigd zijn in de cao.

Een deel van deze opleidingen bevat geen enkel vak dat is gericht op pedagogiek of bevat pedagogiek die verouderd is. Om te waarborgen dat iedere nieuwe gastouder beschikt over een pedagogische basis, bevat deze wijzigingsregeling een aanscherping van de opleidingseisen. Opleidingen zonder voldoende pedagogische inhoud kwalificeren niet langer zelfstandig om gastouder te worden. Nieuw startende gastouders die een dergelijke opleiding hebben gevolgd, wordt verplicht om een aanvullende pedagogische module te volgen. Om (zij-)instroom met deze opleidingen zo toegankelijk mogelijk te houden, is er niet voor gekozen om deze opleidingen (ruim 150 van de 220 in totaal) in het geheel te schrappen van de lijst kwalificerende opleidingen, hoewel daarmee de regelgeving eenvoudiger zou worden. Door kwalificatie met een aanvullende pedagogische module mogelijk te maken, hoeven de betreffende nieuw startende gastouders niet een hele nieuwe mbo- of hbo-opleiding te volgen om te mogen werken als gastouder, maar kunnen zij volstaan met een aanvullende pedagogische module (zie 2.2.1c) en daarmee een forse lagere studiebelasting (zie ook de toelichting over gelddruk in paragraaf 3).

De lijst met kwalificerende opleidingen (die met de wijzigingsregeling in bijlage 1 wordt opgenomen) is dus opgesplitst in twee delen (bijlage 1a en 1b). Een deel van de opleidingen blijft direct en zelfstandig kwalificeren om gastouder te worden (bijlage 1a). Een ander deel van de opleidingen (bijlage 1b) blijft alleen kwalificeren om gastouder te worden indien de gastouder een aanvullende pedagogische module heeft gevolgd. In deze tweede categorie opleidingen ontbreekt namelijk de benodigde pedagogische inhoud of deze pedagogische inhoud is verouderd. Om dit oordeel, en daarmee het onderscheid tussen bijlage 1a en 1b, te onderbouwen zijn alle opleidingen die kwalificeerden om gastouder te worden, beoordeeld door een inhoudelijk expert in opdracht van het ministerie van SZW. Voor de inhoudelijke beoordeling is aangesloten bij de inhoudelijke criteria

⁵ Slot, P. (2018). Early childhood education and care in the Netherlands: A shift towards an integrated system aimed at enhancing children's development and learning.

⁶ Comparing center-based with home-based child care: type of care moderates the association between process quality and child functioning, Early Childhood Research Quarterly 62 (2022), Sluiter, Fekkes, Fekkink 2022.

die sinds 2018 worden toegepast bij de beroepskwalificatie-eis in de cao voor pedagogisch medewerker in de kinderdagopvang. Deze criteria bepaalden of een diploma in bijlage 1a of bijlage 1 werd opgenomen. Het uitgangspunt daarbij was dat er geen opleidingen in het geheel zouden worden geschrapt, waarmee (anders dan bij dagopvang) ook opleidingen op mbo-2 niveau op de lijst blijven staan.

Gedurende dit proces is tevens geconstateerd dat enkele opleidingen ten onrechte niet vermeld werden en zijn deze toegevoegd: 'Associate Degree Pedagogisch Educatie Professional' en 'Associate Degree Sociaal Werk, met keuzemodule Pedagogiek'. De vermelding 'HBO-bachelor-SPH, CMV, WMD' is geschrapt; hier was sprake van een dubbeling doordat deze hbo-bachelors tevens apart vermeld staan.

c) Aanvullende pedagogische module

Deze wijzigingsregeling stelt voorwaarden aan de aanvullende pedagogische module waarmee gastouders kunnen kwalificeren als zij beschikken over een opleiding uit bijlage 1b. Op basis van advies van een onafhankelijk expert en in overleg met en sectororganisaties en toezichtpartijen in de gastouderopvang is gekeken welke pedagogische basis vereist is voor het ontwikkelingsgericht werken met kinderen in de gastouderopvang. Op basis hiervan is kennis over de volgende onderdelen van belang:

- 1) De vier pedagogische basisdoelen, zoals algemeen aanvaard in de kinderopvang en opgenomen in artikel 1.49 eerste lid van de Wet kinderopvang (hierna: de wet) en geconcretiseerd in artikel 2 van het Besluit kwaliteit kinderopvang en met de wijzigingswet nu ook gelden voor gastouderopvang; en
- 2) De verschillende ontwikkelingsfasen van kinderen⁷; en
- 3) De zes interactievaardigheden voor pedagogisch professionals: sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, praten & uitleggen, structuur & continuïteit, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties⁸.

De wijzigingsregeling schrijft voor welk scholingsaanbod van pedagogische modules voldoet aan deze benodigde inhoud. Dit betreft ten eerste enkele keuzedelen en beroepsgerichte onderdelen van mbo-opleidingen die zijn ontwikkeld voor de kinderopvang of specifiek voor de gastouderopvang. Deze zijn opgenomen in bijlage 2 van deze regeling. Daarnaast zijn er branche-erkende scholingen beschikbaar die de bovengenoemde benodigde pedagogische inhoud bevatten. Dit geldt bijvoorbeeld voor branche-erkende scholingen die geschikt zijn om als andersgequalificeerde beroepskracht te mogen werken in de buitenschoolse opvang. De branche-erkende scholing is opgenomen in de cao. In deze wijzigingsregeling is een verwijzing opgenomen, zodat de branche-erkende scholing in de cao ook wordt aangemerkt als pedagogische module om te kwalificeren als gastouder. Een verwijzing naar de cao is voor gastouderopvang ongebruikelijk, omdat de meeste gastouders niet werken in loondienst en dus niet vallen onder de werkingssfeer van de cao. Er is in dit geval toch voor gekozen om

⁷ www.nji.nl/ontwikkeling

⁸ www.nji.nl/kinderopvang/interactievaardigheden-van-de-pedagogisch-professional#de-zes-interactievaardigheden

nadelige gevolgen voor gastouders te voorkomen. Het is niet haalbaar en wenselijk om alle verschillende branche-erkende scholingen te noemen in (een bijlage bij) deze wijzigingsregeling. Dit vanwege het grote aantal (ongeveer 60) scholingen en het feit dat er op ieder moment aanbod kan vervallen of juist bij kan komen. Dit brengt het risico met zich mee dat de regeling regelmatig niet actueel is en dat scholing om die reden niet kwalificeert terwijl de inhoud wel passend is. Het alternatief om branche-erkende scholing in het geheel niet aan te merken als aanvullende pedagogische module om te kwalificeren als gastouder is onwenselijk en nadelig voor gastouders. Het is inhoudelijk niet uitlegbaar als een pedagogische module waarmee gekwalificeerd kan worden om te werken in dagopvang of bso, niet geldig is om te kwalificeren als gastouder. Vanwege deze redenen is ervoor gekozen om de mogelijkheden voor gastouders om met een aanvullende pedagogische module te kwalificeren uit te breiden met een verwijzing naar branche-erkende scholing in de cao.

d) Uitzondering bestaande gastouders

De hiervoor beschreven aanscherping van de opleidingseisen geldt alleen voor nieuwe gastouders. Bestaande (of minder dan 6 maanden geleden gestopte) gastouders mogen aan het werk blijven op basis van ieder bewijsstuk van opleidingen dat in de oude situatie kwalificeerde. Zij zijn dus niet verplicht een aanvullende pedagogische module te volgen. Dat wel verplichten zou naar verwachting leiden tot een onwenselijke uitstroom van bestaande gastouders. Wel geldt ook voor bestaande gastouders de noodzaak voor pedagogische coaching en permanente educatie, op basis van de nieuwe kwaliteitseisen en meer specifiek de pedagogische doelen in de wet- en regelgeving. Gastouders en gastouderbureaus bespreken de invulling van de permanente educatie en maken afspraken over de invulling van de pedagogische coaching. Hierbij houden zij rekening met de ontwikkelbehoefte en -noodzaak van de individuele gastouder (zie paragraaf 2.2.3).

Deze uitzonderingsmogelijkheid betekent concreet dat een gastouder die op het moment van inwerkingtreding van de wijzigingsregeling met een voorziening voor gastouderopvang staat geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) (of in het afgelopen jaar geregistreerd heeft gestaan) met het huidige bewijsstuk van een opleiding dat kwalificeert mag blijven werken, ongeacht of de gastouder een pedagogische module heeft gevolgd. Als een reeds geregistreerde gastouder op een later moment (na inwerkingtreding van de wijzigingsregeling) een nieuwe voorziening wil registreren in het LRK, bijvoorbeeld bij een verhuizing of als de gastouder bij een extra adres wil werken, is deze uitzondering eveneens van toepassing.

2.2.2 Opleidingseisen voor de pedagogisch beleidsmedewerker

De wijzigingswet introduceert de nieuwe functie van pedagogisch-beleidsmedewerker bij een gastouderbureau. In het wijzigingsbesluit is opgenomen dat de pedagogisch beleidsmedewerker van het gastouderbureau aan iedere gastouder jaarlijks ten minste drie uur pedagogische coaching aanbiedt. Met de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) is pedagogische coaching in 2019 reeds ingevoerd voor pedagogisch medewerkers in een

kindercentrum. Uit de evaluatie van de Wet IKK⁹ en uit wetenschappelijk literatuur¹⁰ blijkt dat coaching on the job een bewezen effectieve maatregel is voor het verhogen van de kwaliteit.

Het is van belang dat een pedagogisch beleidsmedewerker beschikt over de juiste expertise om te zorgen dat coaching bijdraagt aan het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de gastouderopvang en de professionele ontwikkeling van de gastouder. In het wijzigingsbesluit is bepaald dat de pedagogisch beleidsmedewerker van het gastouderbureau dient te beschikken over een passende opleiding voor de werkzaamheden. In deze wijzigingsregeling wordt bepaald dat de beroepskwalificatie-eisen en bewijsstukken die voor pedagogisch beleidsmedewerkers bij een gastouderbureau worden genoemd in de *Cao Kinderopvang voor Kindercentra en Gastouderbureaus* worden aangemerkt als beroepskwalificatie-eisen en bewijsstukken voor een passende opleiding als bedoeld in het wijzigingsbesluit. Deze systematiek sluit aan bij de wijze waarop de kwalificatie-eisen voor pedagogisch beleidsmedewerker bij een kindercentrum met de Wet IKK zijn geïntroduceerd en vastgelegd (artikel 7 tweede lid en artikel 9a tweede lid Regeling Wet kinderopvang) en ook met de kwalificatiebepaling voor beroepskrachten in een kindercentrum (artikel 7 eerste lid en artikel 9a eerste lid Regeling Wet kinderopvang). Door in de regeling te verwijzen naar beroepskwalificatie-eisen in de cao, gelden deze beroepskwalificatie-eisen voor alle pedagogisch beleidsmedewerkers die werkzaam zijn voor het gastouderbureau. Ongeacht of zij in loondienst zijn of bijvoorbeeld extern worden ingehuurd. In de cao kan ook een overgangsregeling voor de beroepskwalificatie-eis worden opgenomen, zoals dit met IKK is gedaan voor de pedagogisch beleidsmedewerker in de centrumopvang.

Deze wijzigingsregeling bepaalt dat de bewijsstukken (gewaarmerkte kopie van behaalde diploma's en certificaten) van de bij het gastouderbureau werkzame pedagogisch beleidsmedewerkers dienen te zijn opgenomen in de administratie van het gastouderbureau. Ook deze verplichting sluit aan bij de bestaande bepalingen voor pedagogisch (beleids)medewerkers in een kindercentrum (artikel 11 Regeling Wet kinderopvang). De houder van het gastouderbureau is verantwoordelijk voor de het bewaren van deze bewijsstukken in de administratie. Aan de hand hiervan kan de GGD toezicht houden op naleving van de kwaliteitseisen. Om indien nodig te kunnen controleren of een gastouderbureau ten minste drie uur pedagogische coaching heeft geboden aan alle gastouders, moet de toezichthouder inzicht hebben in de informatie over het voorgaande jaar.

In artikel 1 eerste lid van de wijzigingswet staat dat de pedagogisch beleidsmedewerker werkzaam is bij het gastouderbureau en bezoldigd. Zoals toegelicht in het wijzigingsbesluit kan de pedagogisch beleidsmedewerker in loondienst zijn van het gastouderbureau, maar dit hoeft niet. Het gastouderbureau kan een pedagogisch beleidsmedewerker ook inhuren. Van belang is dat de inzet bezoldigd is. Dit betekent dat de pedagogisch beleidsmedewerker hier een vergoeding voor ontvangt.

⁹ Kamerstukken II 2022/2023, 31 322, nr. 466

¹⁰ Uit de wetenschappelijke literatuur blijkt dat coaching on the job een positief effect heeft op de pedagogische doelen (Fukkink & Tavecchio, 2010, Moreno et al., 2015).

2.2.3 Begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau

a) Verduidelijking begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau

De verplichtingen die waren opgenomen in artikel 11, 11a en 11b van de Regeling kwaliteit gastouderopvang zijn verder geïntegreerd en verduidelijkt in artikel 10e van de Regeling Wet kinderopvang. De opsomming van activiteiten vanuit het gastouderbureau in de artikelen 11, 11a en 11b van de Regeling kwaliteit gastouderopvang is gesplitst in enerzijds activiteiten die zien op de totstandkoming van de gastouderopvang, oftewel de bemiddeling, en anderzijds activiteiten die zien op de begeleiding en ontwikkeling van de gastouder. Ook is een aantal activiteiten geschrapt (zie onder b).

b) Schrappen bestaande verplichtingen

Na de plenaire wetsbehandeling in de Tweede Kamer van de wijzigingswet heeft de Tweede Kamer een motie van het lid Welzijn (NSC) aangenomen om samen met de sector een plan van aanpak op te stellen om de regeldruk in de gastouderopvang te verlagen.¹¹ Samen met de sector is gekeken welke onderdelen uit wet- en regelgeving weinig toevoegen aan de kwaliteit en anders vormgegeven kunnen worden of zelfs geschrapt kunnen worden. Op het niveau van ministeriële regeling¹² betreft het enkele eisen aan de bemiddeling en begeleiding door gastouderbureaus die kunnen worden geschrapt of aangepast. Daarmee kan de regeldruk voor gastouders en gastouderbureaus worden verlaagd zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit.

Koppelingsgesprek niet meer verplicht op de voorziening voor gastouderopvang

Geschrapt is de verplichting dat het koppelingsgesprek tussen gastouder en vraagouder plaatsvindt op de opvanglocatie. Het doel van de verplichting om het koppelingsgesprek op locatie te voeren was dat de gastouder en de vraagouder ten minste een keer live kennis maken met elkaar en beide de locatie kennen. Dit is belangrijk voor het bepalen van de match en voor het maken van een goede start van de opvang. Vanwege dit belang zullen vraagouder en gastouder er vaak voor kiezen om het koppelingsgesprek op de opvanglocatie te laten plaatsvinden, maar dit is niet langer verplicht. In sommige gevallen hebben de gastouder en vraagouder elkaar en de locatie al gezien voorafgaand aan het koppelingsgesprek. Het is dan niet noodzakelijk dat het formaliseren van de opvang door middel van het tekenen van de schriftelijke overeenkomst op de opvanglocatie plaatsvindt. Het formele koppelingsgesprek kan bijvoorbeeld ook digitaal op of een andere locatie plaatsvinden. Dit vermindert de regeldruk voor het gastouderbureau, de gastouder en de vraagouder.

Voortgangsgesprek niet meer verplicht op de voorziening voor gastouderopvang

¹¹ Kamerstukken II 2024/2025, 36 513, nr. 17

¹² Het betreft daarnaast eisen die zijn vastgelegd op het niveau van wet of algemene maatregel van bestuur. Hierover wordt de Tweede Kamer separaat geïnformeerd.

Ook voor het jaarlijkse voortgangsgesprek van het gastouderbureau met de gastouder geldt dat het niet langer verplicht is dat dat gesprek plaatsvindt op de opvanglocatie. In de praktijk is het in sommige gevallen praktischer om het voortgangsgesprek op een andere locatie of op afstand te laten plaatsvinden. Wel is het belangrijk dat de bemiddelingsmedewerker en/of de pedagogisch beleidsmedewerker regelmatig de opvanglocatie bezoeken. Daarom blijft de verplichting in stand dat dit ten minste twee keer per jaar gebeurt. Het schrappen van de verplichting om het voortgangsgesprek op locatie te laten plaatsvinden, geeft ruimte om het locatiebezoek anders en soms effectiever in te vullen. Bijvoorbeeld door het uitvoeren van een observatie van de gastouder tijdens het opvangen van de kinderen en coaching on the job.

Schrappen dubbele of overbodige verplichtingen van het gastouderbureau

Ook de vermelding van de taken van het gastouderbureau 'werving van de gastouder' en 'de koppeling van de gastouder en de vraagouder' zijn geschrapt. Deze algemene opdrachten zijn overbodig naast de verplichtingen in het artikel om concrete taken en gesprekken uit te voeren.

Iets vergelijkbaars geldt voor het feit dat in het oude artikel apart 'scholing en begeleiding' en 'opleiding of training' werd genoemd. Dit is dubbelop en biedt ruimte voor verwarring. Beide artikelonderdelen worden samengevoegd tot 'scholing'.

Ruimte bieden aan gastouders met een diploma behaald buiten de EU

In het wijzigingsbesluit is de grondslag voor de opleidingseisen voor gastouders geherformuleerd. Met de oude formulering was het niet mogelijk om als gastouder te werken met een diploma dat buiten de EU was behaald. Door de nieuwe formulering van de grondslag in artikel 25 van het nieuwe Besluit kwaliteit kinderopvang en de formulering van de opleidingseisen van de gastouder in artikel 10 van deze wijzigingsregeling worden diploma's behaald buiten de EU in de wet- en regelgeving niet langer uitgesloten. In het kader van de daling van het aantal gastouders en regeldruk was door sectorpartijen namelijk aangekaart dat potentiële gastouders met een diploma behaald buiten de EU nu niet kunnen werken als gastouder. In de dagopvang en bso was dit reeds mogelijk. Met deze aanpassing in het wijzigingsbesluit en deze wijzigingsregeling is het ook mogelijk om gastouder te worden met een diploma behaald buiten de EU. De gastouder of het gastouderbureau kan het diploma laten waarderen door Internationale Diplomawaardering (IDW). Het IDW vergelijkt buitenlandse opleidingen met het Nederlandse onderwijssysteem en kan een diplomawaardering afgeven.

Ouderevaluatie als inspanningsverplichting

Voor de volledigheid wordt vermeld dat door brancheorganisaties van gastouderbureaus en gastouders ook is voorgesteld om de verplichting te schrappen dat de gastouderopvang jaarlijks mondeling wordt geëvalueerd met de vraagouders en deze verplichting in plaats daarvan vormvrij te maken (artikel 11a, eerste lid, onderdeel e van de Regeling kwaliteit gastouderopvang). De reden hiervoor is dat ouders vaak geen behoefte blijken te hebben of niet bereid blijken

om mee te werken aan de mondelinge evaluatie. Op basis van overleg met deze brancheorganisaties en met ouderorganisaties en toezichtpartijen in de gastouderopvang is geconcludeerd dat schrappen van het mondelinge aspect geen oplossing is voor de beperkte deelname van ouders. De (mondelinge) ouderevaluatie is van belang omdat deze zorgt voor betrokkenheid en inspraak van ouders en een extra waarborg vormt voor de kwaliteit van de gastouderopvang. Wel geldt dat gastouderbureaus niet kunnen worden afgerekend op de situatie dat een vraagouder uiteindelijk niet bereid blijkt om mee te werken met de evaluatie. Daarom is de bepaling aangepast naar een inspanningsverplichting voor gastouderbureaus om de ouderevaluatie aan te bieden, in plaats van een resultaatverplichting.

De overige bepalingen die op het niveau van ministeriële regeling blijven bestaan worden door de regering en verschillende sectororganisaties en toezichthouders in de gastouderopvang van belang geacht voor het bieden van goede bemiddeling en goede begeleiding door het gastouderbureau.

c) Bemiddeling door het gastouderbureau

De houder van het gastouderbureau besteedt per gastouder ten minste 16 uur per jaar aan bemiddeling tussen de gastouder en vraagouder en begeleiding van de gastouder ter ondersteuning van de gastouder bij het verzorgen van verantwoorde kinderopvang.

De bemiddeling in het kader van de totstandkoming van de gastouderopvang bestaat na het schrappen van een aantal overbodig bevonden normen de volgende verplichte onderdelen:

- een intakegesprek door het gastouderbureau met de gastouder bij de voorgenomen gastoudervoorziening;
- een intakegesprek door het gastouderbureau met iedere vraagouder;
- een koppelingsgesprek tussen gastouder en vraagouder; en
- het aanbieden van een mondelinge evaluatie van de gastouderopvang met de vraagouders. Het gastouderbureau legt de evaluatie schriftelijk vast.

Deze gesprekken mogen namens het gastouderbureau worden gevoerd door de bemiddelingsmedewerker en/of door de pedagogisch beleidsmedewerker.

d) Begeleiding door het gastouderbureau

In het kader van begeleiding van de gastouder draagt de houder van het gastouderbureau jaarlijks in ieder geval zorg voor:

- twee maal per jaar een bezoek van de bemiddelingsmedewerker en/of pedagogisch beleidsmedewerker van het gastouderbureau aan de adressen waar opvang door de gastouder plaatsvindt;
- een voortgangsgesprek met de gastouder;
- pedagogische coaching zoals bedoeld in artikel 23 van het nieuwe Besluit kwaliteit kinderopvang;
- dat de pedagogisch beleidsmedewerker met de gastouder de invulling van de pedagogische coaching door de pedagogisch beleidsmedewerker bespreekt en dit vastlegt;

- het bespreken van de doelen van de gastouder bij de permanente educatie;
- het aanbieden van scholing aan de gastouder;
- een beoordeling of de samenstelling van de groep kinderen die wordt opgevangen (bedoeld in artikel 28 van het nieuwe Besluit kwaliteit kinderopvang) verantwoord is;
- het begeleiden van de GGD-toetsing; en
- Het gastouderbureau komt ten minste twee keer per jaar fysiek op de opvanglocatie.

In ieder geval is het verplicht om de risico-inventarisatie op locatie af te nemen. In veel gevallen zal ook het jaarlijkse voortgangsgesprek op locatie plaatsvinden. In het voortgangsgesprek bespreekt de bemiddelingsmedewerker en/of de pedagogisch beleidsmedewerker van het gastouderbureau de voortgang van de opvang met de gastouder. Tijdens dit gesprek kan terug worden gekeken op wat het afgelopen jaar goed en minder goed ging en de ontwikkeldoelen en -behoeften kunnen aan bod komen.

Tijdens het voortgangsgesprek kan de bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau tevens met de gastouder bespreken of het pedagogisch werkplan nog een actuele beschrijving bevat van de wijze waarop de gastouder in de praktijk uitvoering geeft aan het pedagogisch beleidsplan van het gastouderbureau. Tevens kan besproken worden of de gastouder nog handelt conform dit pedagogisch werkplan en of het werkplan actueel is.

In het nieuwe Besluit kwaliteit kinderopvang is opgenomen dat de pedagogisch beleidsmedewerker van het gastouderbureau aan ieder gastouder jaarlijks ten minste drie uur pedagogische coaching aanbiedt. Deze coaching moet zien op het bieden van verantwoorde kinderopvang. Het pedagogisch werkplan opgesteld door de gastouder kan een uitgangspunt zijn voor de coaching. Het is van belang dat de coaching aansluit bij de ontwikkelbehoeften van de gastouder. Daarom wordt aan de bestaande verplichting voor het gastouderbureau om een jaarlijks voortgangsgesprek te voeren met de gastouder, toegevoegd dat het gastouderbureau en de gastouder in een gesprek afspraken maken over de invulling van de pedagogische coaching door het gastouderbureau. Dit kan tijdens het voortgangsgesprek plaatsvinden, maar kan ook een ander gesprek zijn. Vanwege de directe link tussen het gesprek en de pedagogische coaching, is het verplicht dat de pedagogisch beleidsmedewerker het gesprek over invulling van de coaching voert met de gastouder. De pedagogisch beleidsmedewerker en de gastouder leggen de afspraken over de invulling van de coaching schriftelijk vast en ondertekenen dit. Het vastleggen van deze doelen dient als basis om door de pedagogisch beleidsmedewerker en gastouder op terug te grijpen bij de invulling van de coaching in de praktijk. En voor de toezichthouder om hierover met hen het gesprek te voeren. Dit biedt de toezichthouder de mogelijkheid om met de gastouder het gesprek te voeren over hoe de coaching heeft plaatsgevonden, wat de gastouder hiervan heeft opgestoken en meeneemt in de dagelijkse werkzaamheden.

In het wijzigingsbesluit is opgenomen dat iedere gastouder jaarlijks ten minste zeven uur permanente educatie volgt (in aanvulling op de reeds bestaande

verplichting van het volgen van eerste hulp aan kinderen). De verantwoordelijkheid om te voldoen aan deze eis ligt bij de gastouder. Vanuit de bestaande begeleidende rol heeft de houder van het gastouderbureau de verplichting om scholing aan te bieden aan de gastouder. Naast de nieuw geïntroduceerde pedagogische coaching en het faciliteren van scholingsaanbod dat de gastouder kan volgen in het kader van permanente educatie, omvat dit ook naleving van de wettelijk verplichte scholing op het gebied van EHBO en van de opleidingseisen om te mogen werken als gastouder. De gastouder kan van het scholingsaanbod van het gastouderbureau gebruik maken in het kader van permanente educatie, maar dit hoeft niet. De gastouder is zelf verantwoordelijk voor het volgen van zeven uur permanente educatie en bepaalt zelf de invulling hiervan. Zolang deze aansluit en bijdraagt aan het bieden van verantwoorde kinderopvang. Het gastouderbureau kan ondersteunen door het scholingsaanbod van het gastouderbureau aan te laten sluiten bij de ontwikkeldoelen van de gastouder en de door de gastouder gewenste invulling van de permanente educatie en door hierover mee te denken. In een gesprek tussen de bemiddelingsmedewerker of de pedagogisch beleidsmedewerker en de gastouder, kan worden besproken hoe de gastouder invulling geeft aan de eis om ten minste zeven uur permanente educatie te volgen.

2.3 Een nieuwe structuur voor de verankering van de kwaliteitseisen

Voor de eenduidigheid en overzichtelijkheid van de regelgeving in de kinderopvang is ervoor gekozen om niet langer vast te houden aan aparte ministeriële regelingen met betrekking tot kwaliteitseisen voor kindercentra en gastouderopvang. De gastouderopvang is één van de vier opvangvormen die Nederland kent, samen met de dagopvang, buitenschoolse opvang en de ouderparticipatiecrèche. De kwaliteitseisen voor al deze opvangvormen zijn in de wet verankerd.

2.4 Monitoring en evaluatie

De komende jaren wordt gemonitord hoe de wijzigingen ten aanzien van de nieuwe kwaliteitseisen uitpakken in de praktijk. Met een zogeheten invoeringstoets kan een jaar na inwerkingtreding van deze wijzigingsregeling zicht worden verkregen op eventuele praktische knelpunten voor gastouders, gastouderbureaus of toezicht en handhaving. Hiertoe zullen signalen worden opgehaald in de sector. Daarnaast worden de nieuwe kwaliteitseisen de komende jaren gemonitord. Met als doel om zicht te krijgen op of deze eisen goed werken in de sector, dat wil zeggen of de kwaliteitseisen goed uitvoerbaar zijn voor gastouders, gastouderbureaus en vraagouders en toetsbaar voor de toezichthouder en volgens deze doelgroepen bijdragen aan de kwaliteit van de gastouderopvang.

De kwaliteit van de gastouderopvang wordt gevolgd met behulp van een landelijke kwaliteitsmonitor. Deze metingen zullen voortgezet worden en zo zullen ook gegevens over de kwaliteit van de gastouderopvang voor en na invoering zijn. Deze informatie kan gebruikt worden om te onderzoeken of deze kwaliteitseisen hebben bijgedragen aan een stijging van de kwaliteit in de gastouderopvang. Ook is hiermee zicht op of de uitschieters aan de onderkant minder worden (in aantal

en intensiteit) en welke uitspraken gedaan kunnen worden over borging en verbetering van de kwaliteit.

Doordat meerdere kwaliteitseisen voor gastouderbureaus en gastouders gelijktijdig worden ingevoerd, is het niet mogelijk om de effecten van individuele maatregelen te toetsen.

Het doel van de nieuwe kwaliteitseisen is een kwaliteitsverbetering van de gastouderopvang. Het is niet volledig te voorkomen dat er gastouders zijn die niet aan de nieuwe kwaliteitseisen kunnen of willen voldoen. Bij de uitwerking van de maatregelen houdt de regering rekening met de uitvoerbaarheid van de maatregelen voor gastouders en met het voorkomen van onnodige administratieve lastendruk. De regering blijft de ontwikkeling van het aantal gastouders volgen. Daarnaast laat de regering onderzoek doen om meer zicht te krijgen op de redenen van uitstroom onder gastouders en de gevolgen daarvan voor het aanbod en voor kinderen en hun ouders (bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsparticipatie).

3. Maatschappelijke gevolgen

3.1 Inleiding

Doel van het verbetertraject gastouderopvang is om de kwaliteit van de gastouderopvang beter te waarborgen. De aanscherping van kwaliteitseisen in dragen hier in belangrijke mate aan bij. In de wijzigingswet is reeds ingegaan op de gevolgen voor de toegankelijkheid van de gastouderopvang als gevolg van de maatregelen die in dit verbetertraject (waaronder de ministeriële regeling) worden voorgesteld. Tevens is in de wijzigingswet de verhoging van de maximumuurprijs voor de gastouderopvang met 21 cent toegelicht. Deze verhoging is reeds aangekondigd in de Kamerbrief van mei 2023¹³.

In paragraaf 3.2 wordt ingegaan op het doenvermogen van gastouders en gastouderbureaus. In paragraaf 3.3 op de gevolgen van deze wijzigingsregeling voor de regeldruk en het advies van de ATR. In paragraaf 3.4 wordt ingegaan op de financiële gevolgen van de maatregelen die in deze wijzigingsregeling worden uitgewerkt. In paragraaf 3.5 wordt ingegaan op gegevensverwerking naar aanleiding van deze wijzigingsregeling. In paragraaf 3.6 wordt vervolgens ingegaan op de gevolgen voor toezicht en handhaving als gevolg van deze wijzigingsregeling.

3.2 Doenvermogen gastouders en gastouderbureaus

Bij de totstandkoming van deze wijzigingsregeling (en de maatregelen die zijn vastgelegd in de wijzigingswet en het wijzigingsbesluit), zijn op verschillende momenten bijeenkomsten georganiseerd met gastouders en medewerkers van gastouderbureaus om (de uitwerking van) de voorgestelde maatregelen te bespreken. Met als doel om het maatregelenpakket aan te laten sluiten bij wat veel gastouders die nu al goede kwaliteit bieden al doen en om de maatregelen goed werkbaar te laten zijn voor gastouders en gastouderbureaus. Zo is naar

¹³ Kamerstukken II 2022/2023, 31 322, nr. 491

aanleiding van deze gesprekken er onder meer voor gekozen om niet voor alle bemiddelingsmedewerkers van een gastouderbureau een opleidingseis in te stellen, maar alleen voor de pedagogisch beleidsmedewerker die belast is met coaching van de gastouder.

Ook is een inventarisatiestudie onder gastouders en gastouderbureaus uitgevoerd door het Kohnstamm Instituut¹⁴. Uit dit onderzoek en de bijeenkomsten blijkt onder meer in welke mate gastouders en gastouderbureaus al voldoen aan de maatregelen in deze wijzigingsregeling en in welke mate zij problemen verwachten in de uitvoering daarvan.

In deze wijzigingsregeling zijn opleidingseisen opgenomen voor gastouders en voor pedagogisch beleidsmedewerkers en worden enkele wijzigingen doorgevoerd in de eisen die aan de begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau worden gesteld. Deze wijzigingen hebben nauwelijks effect op de bestaande groep gastouders. Zij zijn uitgezonderd van de wijziging op de opleidingseisen. In de gesprekken die zij jaarlijks al voeren met het gastouderbureau, zoals het voortgangsgesprek, worden twee nieuwe onderwerpen toegevoegd, namelijk de permanente educatie en coaching. De verwachting is dat het doenvermogen van gastouders voldoende is om zich aan de nieuwe regelgeving te houden.

Ook voor gastouderbureaus is de verwachting dat de impact van de aangepaste eisen aan begeleiding en bemiddeling beperkt is en aansluit bij het doenvermogen van gastouderbureaus. De opleidingseis voor de pedagogisch beleidsmedewerker zal voor gastouderbureaus meer impact hebben. Nog niet elk gastouderbureau heeft op dit moment een (bemiddelings)medewerker in dienst die beschikt over de juiste kwalificatie om (ook) als pedagogisch beleidsmedewerker te werken. Deze opleidingseis wordt gedelegeerd naar de cao. Hier zijn ook andere opleidingseisen opgenomen zoals die voor de bemiddelingsmedewerker in loondienst bij een gastouderbureau. Daarmee worden de werkgevers en werknemers in staat gesteld om in de cao duidelijk vast te leggen voor gastouderbureaus aan welke opleidingseisen de pedagogisch beleidsmedewerker die werkzaam is bij het gastouderbureau moet voldoen en welke (aanvullende) scholing hiervoor gevolgd kan worden. In de cao kan een overgangsregeling worden opgenomen zodat bestaand personeel van het gastouderbureau voldoende tijd heeft om aan de opleidingseis te voldoen.

Gezien de bestaande begeleidende taken die zij reeds hebben, is de verwachting dat het doenvermogen van gastouderbureaus voldoende is om zich aan te passen aan de nieuwe regelgeving en gastouders daarbij te begeleiden.

3.3 Gevolgen voor de regeldruk

Deze wijzigingsregeling heeft gevolgen voor de regeldruk van gastouders en gastouderbureaus. Tegenover deze regeldruk staat een verwachte verbetering van de begeleiding van de gastouder door het gastouderbureau en een verwachte professionalisering van de gastouder. Tezamen moet dit leiden tot een verhoging van de kwaliteit van de gastouderopvang en naleving van de kwaliteitseisen. De verwachting is dat deze verbeteringen opwegen tegen de extra tijdsinvestering en

¹⁴ Kamerstukken II 2021/22, 31 322, nr. 462.

regeldruk. Ten eerste omdat de winst voornamelijk structureel is en een deel van de investering eenmalig. Ten tweede omdat uit gesprekken met de sector, maar ook uit onderzoek van het Kohnstamm Instituut¹⁵, blijkt dat veel gastouders en gastouderbureaus al (gedeeltelijk) voldoen aan de nieuwe maatregelen. Met de nieuwe maatregelen worden ook gastouderbureaus die nog geen coaching bieden hiertoe verplicht.

Tabel met incidentele en jaarlijkse regeldrukkosten als gevolg van deze wijzigingsregeling

	Incidentele regeldrukkosten	Jaarlijkse regeldrukkosten
Opleidingseisen gastouders		€ 184.800
Opleidingseisen gastouderbureaus	€ 218.600	
Begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau		€ 325.800
Totaal	€ 218.600	€ 510.600

De maatregelen hebben een klein regeldrukeffect voor ouders (burgers). Met deze wijzigingsregeling wordt geschrapt dat het koppelingsgesprek verplicht op de voorziening voor gastouderopvang moet plaatsvinden. De besparing van regeldruk voor ouders hiervan is verwaarloosbaar.

3.3.1. Regeldrukkosten per maatregel

In deze paragraaf worden per maatregel uit deze wijzigingsregeling de regeldrukkosten geraamd en toegelicht. Ook wordt ingegaan op de SLIM-scholingsregeling die de kosten om aan de opleidingseisen te voldoen aanzienlijk kan beperken.

Medio 2024 worden er circa 80.000 kinderen opgevangen in de gastouderopvang door circa 16.000 gastouders. Gemiddeld vangt een gastouder 5 kinderen op. Medio 2024 zijn er circa 430 gastouderbureaus geregistreerd. Gemiddeld is iedere gastouder bij 1,3 gastouderbureaus aangesloten.¹⁶

a) Opleidingseisen gastouder

Gastouders die op moment van inwerkingtreding van deze wijzigingsregeling geregistreerd staan in het LRK worden uitgezonderd van de aanpassing in de opleidingseisen. Deze maatregel leidt daarom niet tot regeldrukkosten voor bestaande gastouders.

¹⁵ Kamerstukken II 2021/22, 31322, nr. 462.

¹⁶ Gebaseerd op het Landelijk Register Kinderopvang en op de Tweede kwartaalrapportage kinderopvang 2024 (www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2023/10/25/kwartaalrapportages-kinderopvang-vanaf-2020).

Voor potentiële gastouders geldt dat zij een pedagogische module moeten behalen als zij beschikken over een diploma waar geen pedagogische module in zit (bijlage 1b van de regeling).

Een aantal grote gastouderbureaus heeft een uitvraag gedaan naar de opleidingsachtergrond onder nieuw ingestroomde gastouders. Dit betrof een uitvraag onder circa 500 nieuwe gastouders. Uit deze uitvraag blijkt dat van de gastouders die de afgelopen jaren zijn ingestroomd circa 30% een diploma heeft dat ook op basis van de wijzigingsregeling direct kwalificeert. De overige 70% heeft een diploma dat niet direct kwalificeert. Het grootste deel van hen stroomt echter in met een mbo-diploma (met name het mbo-2 diploma Helpende zorg en welzijn is goed vertegenwoordigd, circa 40% van de totale instroom). Binnen mbo-opleidingen kunnen zij kosteloos het keuzedeel volgen 'werken met kinderen in de gastouderopvang', dat voldoet als pedagogische module. Ook voor deze groep geldt dus dat er geen extra regeldruk is om te kwalificeren. Dit keuzedeel is overigens ook afzonderlijk, in de niet-bekostigde derde leerweg, te volgen in het kader van (bij)scholing. Na succesvolle afronding van dit keuzedeel ontvangt de kandidaat een mbo-certificaat.

Voor gastouders die in het verleden een diploma hebben behaald dat niet direct kwalificeert of die een hbo-opleiding volgen die niet direct kwalificeert geldt dat zij aanvullend de pedagogische module moeten behalen. In bijlage 2 van de wijzigingsregeling staat welke modules zij kunnen volgen om te kwalificeren. Er is op dit moment al veel aanbod beschikbaar van mbo-certificaten en branche-erkende opleidingen die voldoen aan de gestelde eisen. Branche-erkende opleidingen die voldoen als pedagogische module zijn te behalen vanaf circa € 795. In 2024 zijn er circa 770 nieuwe gastouders geregistreerd. Er van uitgaande dat 30% van de nieuwe gastouders nog (buiten de opleiding om) een pedagogische module moet behalen, bedragen de regeldrukkosten in totaal circa € 184.800 per jaar. Deze kosten om aan deze maatregel te voldoen zullen in de praktijk lager uitvallen omdat er subsidie beschikbaar is voor de scholing (zie voor een nadere toelichting paragraaf d 'subsidie via de SLIM-scholingsregeling').

b) Opleidingseisen pedagogisch beleidsmedewerker

In het wijzigingsbesluit is de regeldruk voor de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker beschreven. De pedagogisch beleidsmedewerker dient te beschikken over een passende opleiding voor de werkzaamheden. In deze paragraaf worden de regeldrukkosten voor het opleiden van de pedagogisch beleidsmedewerker beschreven. Met deze wijzigingsregeling zijn de opleidingseisen van de pedagogisch beleidsmedewerker gedelegeerd naar de *Cao Kinderopvang voor Kindercentra en Gastouderbureaus*. De precieze hoogte van de regeldrukkosten van deze opleidingseis, is daarmee afhankelijk van de uitwerking hiervan in de cao. Bij deze berekening wordt er van uitgegaan dat de opleidingseis in de cao op ongeveer dezelfde wijze wordt uitgewerkt als is gedaan voor deze functie bij kindercentra.

Zoals in het wijzigingsbesluit is toegelicht is per gastouder vier uur aan inzet van de pedagogische beleidsmedewerker nodig: drie uur coaching en één uur ter voorbereiding en/of verslaglegging. In een jaar kan een pedagogisch

beleidsmedewerker die 32 uur per week en 46 weken per jaar werkt voor 1.472 uur worden ingezet en hiermee dus 368 gastouders coachen. Uit het onderzoek van het Kohnstamm Instituut blijkt dat maar 1,4% van de gastouderbureaus meer dan 368 gastouders bemiddelen en dus meer dan één pedagogisch beleidsmedewerker nodig zullen hebben. Van de 422 gastouderbureaus (ijkdatum december 2024) geldt dus voor circa 416 gastouderbureaus zij met één pedagogisch beleidsmedewerker aan de eisen voor inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker kunnen voldoen.

Op basis van de inventarisatiestudie van het Kohnstamm Instituut lijkt een deel van de bemiddelingsmedewerkers die nu werkzaam is bij het gastouderbureau aan deze opleidingseis te voldoen. Deze bemiddelingsmedewerkers kunnen dan (ook) de functie van pedagogisch beleidsmedewerker gaan vervullen. Dit geldt voor circa 34% van de gastouderbureaus.¹⁷ Voor de resterende circa 275 gastouderbureaus geldt dat zij kosten moeten maken om aan de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker kunnen voldoen. Zij kunnen een medewerker scholing laten volgen om aan deze opleidingseis te voldoen.

In de cao is branche-erkend scholingsaanbod opgenomen voor pedagogisch beleidsmedewerker/coach in de centrumopvang. Deze scholing is vergelijkbaar met het scholingsaanbod voor de anders gekwalificeerden in de bso, zoals in bovenstaande paragraaf staat beschreven. De kosten voor dit scholingsaanbod bedragen circa € 795. De totale regeldrukkosten komen dan uit op eenmalig € 218.600.

De houder van het gastouderbureau kan in plaats van een huidige medewerker bijscholen er ook voor kiezen om een pedagogisch beleidsmedewerker extern in te huren. De regeldrukkosten voor de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker is reeds beschreven in het wijzigingsbesluit. Daarbij is gerekend met een intern uurtarief van € 64 (op basis van de bijlagen in het Handboek meting regeldrukkosten). Externe inhuur kan voor een vergelijkbaar tarief. Als een gastouderbureau de pedagogisch beleidsmedewerker extern inhuurt voor de coaching van gastouders leidt de opleidingseis in deze wijzigingsregeling dus niet tot extra regeldrukkosten voor deze houders.

Omdat de instroom van nieuwe gastouderbureaus per jaar beperkt is, is er hoofdzakelijk sprake van incidentele regeldrukkosten. Alle geregistreerde gastouderbureaus moeten na inwerkingtreding van deze maatregel eenmalig kosten maken om aan de opleidingseis voor de pedagogisch beleidsmedewerker te voldoen.

c) Begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau

De begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau kent twee nieuwe bepalingen, namelijk dat de gastouder en gastouderbureau de permanente educatie en invulling van de coaching bespreken. Per saldo zal het

¹⁷ 57% van de bemiddelingsmedewerkers beschikt over ten minste een hbo-opleiding. Ook heeft bijna 60% van de bemiddelingsmedewerkers een opleiding gevolgd op het gebied van pedagogiek en ontwikkeling van kinderen. Een nadere analyse, gerelateerd aan de omvang van de gastouderbureaus laat zien dat er geen structurele verschillen zijn tussen de grote, middelgrote en kleine bureaus in het gemiddelde opleidingsniveau en in de opleidingsachtergrond van de bemiddelingsmedewerkers die zij in dienst hebben.

gastouderbureau jaarlijks in (bestaande) gesprekken gemiddeld 20 minuten per gastouder extra nodig hebben om aan de nieuwe bepalingen te voldoen. De structurele regeldrukkosten van deze maatregel voor gastouderbureaus bedragen € 435.900. Daarbij is als intern uurtarief gerekend met € 64, op basis van de bijlagen in het Handboek meting regeldrukkosten.

Daar staat tegenover dat enkele bepalingen worden gewijzigd om de regeldruk te verlagen. Het koppelingsgesprek en het voortgangsgesprek hoeven niet meer verplicht op de voorziening voor gastouderopvang plaats te vinden. Daarnaast wordt de ouderevaluatie gewijzigd naar een inspanningsverplichting. Het gastouderbureau moet de evaluatie wel aanbieden aan ouders, maar kan er niet op afgerekend worden als de vraagouder weigert om deel te nemen. Deze situatie leidde in de praktijk tot regeldruk bij het gastouderbureau, omdat zij de verplichting hadden de opvang met de ouders te evalueren, terwijl bleek dat ouders hier geen behoefte aan hadden en weigerden om deel te nemen.

Gemiddeld kan het wijzigen van deze verplichtingen een gastouderbureau vier uur tijdswinst opleveren, wat leidt tot verlaging van de regeldrukkosten met € 110.100.

Tot slot worden enkele bestaande bepalingen geschrapt. Dit zijn echter dubbelingen in de werkzaamheden van het gastouderbureau, of activiteiten die plaatsvinden voor er sprake is van gastouderopvang, zoals werving van de gastouder. Deze leiden daardoor niet tot een substantiële besparing van regeldruk. Per saldo stijgen de regeldrukkosten voor gastouderbureaus door de aanpassingen in de bepalingen over begeleiding en bemiddeling met € 325.800 (€ 435.900 verhoging en € 110.100 verlaging).

d) Subsidie via de SLIM-scholingsregeling

De functie van gastouder (niet in loondienst) wordt naar verwachting opgenomen in de nieuwe versie van het Ontwikkelpad kinderopvang.¹⁸ Het voornemen is voor de periode 2025 tot en met 2027 vanuit de SLIM-scholingsregeling subsidie beschikbaar te stellen voor het volgen van scholing die onderdeel is van ontwikkelpaden voor maatschappelijk cruciale sectoren, zoals de kinderopvang. De kosten voor bij de functie van gastouder passende scholing, zoals het keuzedeel 'Werken met kinderen in de gastouderopvang' zouden daarmee, als de scholing aan de in de SLIM-scholingsregeling gestelde voorwaarden voldoet, subsidiabel kunnen worden. Naar verwachting wordt hiertoe in februari 2025 een wijziging van de SLIM-scholingsregeling gepubliceerd.¹⁹ Geregistreerde gastouderbureaus kunnen, als zij aan de voorwaarden voldoen, een tegemoetkoming ontvangen voor de kosten om een opleiding te volgen die potentiële gastouders volgen om te kwalificeren als gastouder. Hiermee kunnen de kosten om aan de verplichte aanvullende pedagogische module voor potentiële gastouders te voldoen aanzienlijk worden beperkt.

¹⁸ Link naar Ontwikkelpad als deze is gepubliceerd

¹⁹ Link naar SLIM-regeling als die is gepubliceerd.

In een toekomstige versie van het Ontwikkelpad zou ook de functie van pedagogisch beleidsmedewerker bij een gastouderbureau opgenomen kunnen worden. Hiermee zou de benodigde scholing, als deze aan de voorwaarden voldoet, in aanmerking kunnen komen voor subsidie op basis van de SLIM-scholingsregeling.

3.3.2 Advies van de ATR

PM

3.4 Financiële gevolgen

Het doel van de maatregelen in de wetswijziging, in het wijzigingsbesluit en in deze wijzigingsregeling, is om de kwaliteit van de gastouderopvang beter te waarborgen en te verhogen. In de wetswijziging is toegelicht dat deze maatregelen tot extra kosten kunnen leiden, omdat gastouders en gastouderbureaus meer tijd kwijt zijn aan begeleiding, bijscholing en het opstellen van een pedagogisch werkplan. Als gastouders en gastouderbureaus deze extra kosten (gedeeltelijk) doorberekenen in hun tarieven, kan dit tot hogere kosten leiden voor ouders. Om de extra kosten van deze maatregelen niet volledig ten laste te laten komen van ouders en daarmee de toegankelijkheid van de gastouderopvang onder druk te zetten heeft de regering besloten tot een verhoging van de maximumuurprijs voor de kinderopvangtoeslag voor gastouderopvang per 2025. Hiervoor is € 16,3 miljoen structureel gereserveerd (prijsspeil 2022). Ten tijde van de raming betekent dit een verhoging van de maximumuurprijs voor de gastouderopvang per 2025 met 21 cent (prijsspeil 2022), bovenop de jaarlijkse indexatie. In het wijzigingsbesluit kinderopvangtoeslag voor 2025²⁰ is de precieze verhoging van de maximumuurprijs geregeld. De verwachting is dat met de verhoging van 21 cent gastouders en gastouderbureaus gemiddeld genomen in staat zijn om extra kosten hiermee te dekken.

3.5 Gegevensverwerking

Voor het verbetertraject gastouderopvang waarvan de wijzigingswet, het wijzigingsbesluit en deze wijzigingsregeling onderdeel zijn is een wetgevings Data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd. Deze wijzigingsregeling brengt met zich mee dat er persoonsgegevens zullen worden verwerkt. Het gaat om persoonsgegevens van pedagogisch beleidsmedewerkers werkzaam bij het gastouderbureau en van gastouders. Daarom wordt deze maatregel getoetst aan de beginselen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Het gastouderbureau moet bewijstukken van de opleidingseis van de pedagogisch beleidsmedewerker bewaren in de administratie, zodat de toezichthouder van de

²⁰ Stb. 2024, 273; Besluit van 23 september 2024 tot wijziging van het Besluit kinderopvangtoeslag in verband met de indexatie per 1 januari 2025 van de toetsingsinkomens en maximum uurprijzen voor de dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang en verhoging van de toeslagpercentages.

GGD kan toetsen of aan de eis wordt voldaan dat coaching wordt geboden door een hiertoe gekwalificeerde pedagogisch beleidsmedewerker. Daarnaast moeten sommige gastouders niet alleen beschikken (zoals voorheen) over een bewijsstuk van hun initiële opleiding, maar (indien het een opleiding betreft uit bijlage 1b van de regeling) ook over een bewijsstuk van een aanvullende pedagogische module.

Het opvragen van toepasselijke bewijsstukken is een gangbare praktijk. Het is belangrijk dat werkenden aan kunnen tonen dat zij bevoegd en bekwaam zijn voor het werk dat ze gaan doen. Daarbij komt dat de persoonsgegevens die opgevraagd worden, niet bijzonder zijn. Het gaat alleen om naam, geboortedatum en opleiding. Door het verwerken van deze diploma's kan er kwalitatief goede gastouderopvang worden geboden. Het opvragen van bewijsstukken hiervan is het meest effectief om aan te kunnen tonen dat een pedagogisch beleidsmedewerker en een gastouder gekwalificeerd zijn. Er zijn geen minder vergaande manieren om dit doel te bereiken.

3.6 Gevolgen voor toezicht en handhaving

De wijzigingen in de kwaliteitseisen hebben voor het toezicht en de handhaving directe consequenties. GGD'en en gemeenten moeten toezien en handhaven op de nieuwe eisen. Om GGD'en en gemeenten voor te bereiden op veranderingen in het toezicht en de handhaving als gevolg van de maatregelen wordt het toezichtinstrumentarium aangepast op de wijzigingen. GGD GHOR Nederland en VNG zullen zorgdragen voor de communicatie hierover en ondersteunen bij de implementatie hiervan door de GGD'en en gemeenten. Daarnaast worden de wijzigingen in de kwaliteitseisen verwerkt in de ondersteunende toezichtinstrumenten.

Deze wijzigingsregeling leidt tot enkele veranderingen in de toezichtspraktijk. De toezichthouder hield reeds toezicht op de opleidingseisen van de gastouder. Voor gastouders zal beoordeeld moeten worden of zij aan de opleidingseisen voldoen of onder de uitzonderingsmogelijkheid vallen. Nieuw is dat er een opleidingseis voor het gastouderbureau is. Doordat bewijsstukken hiervan in de administratie van het gastouderbureau bewaard dienen te worden, is hier in de praktijk goed toezicht op te houden door de GGD.

Bij de begeleiding en bemiddeling door het gastouderbureau worden permanente educatie en coaching nieuwe onderwerpen van gesprek tussen gastouder en gastouderbureau. Ook is inzichtelijker gemaakt welke begeleidingsactiviteiten het gastouderbureau jaarlijks moet bieden.

De financiële gevolgen voor toezicht en handhaving als gevolg van de wijzigingen in wet- en regelgeving zijn beschreven in het wijzigingsbesluit.

4. Resultaten uitvoeringstoetsen

PM

5. Resultaten internetconsultatie

PM

6. Inwerkingtreding

PM

II Artikelsgewijs

Artikel I

Vanwege de opname van de bestaande en nieuwe kwaliteitseisen ten aanzien van gastouderopvang in de Regeling Wet kinderopvang is de structuur van deze regeling aangepast en verduidelijkt. Er is een hoofdstukindeling toegevoegd ten behoeve van het goed kunnen onderbrengen van de onderdelen die in het Regeling kwaliteit gastouderopvang waren opgenomen. Het gaat daarbij om de kwaliteitseisen ten aanzien van verantwoorde kinderopvang, waaronder de opleidingseisen vallen in de dagopvang, bso en gastouderopvang, maar tevens ook de zorgplichten van gastouderbureaus ten aanzien van de gastouderopvang. Deze eisen zijn ondergebracht in een nieuw hoofdstuk (hoofdstuk 3, paragrafen 3 en 5).

Onderdeel G

In de artikelen 10 tot en met 10b van de Regeling Wet kinderopvang waren de opleidingen opgenomen, waarmee gastouders voldoen aan de aan hen gestelde opleidingseisen. De in die artikelen opgenomen opleidingen zijn verplaatst naar een nieuwe bijlagen 1a, 1b en 1c (zie onderdeel U). In het nieuwe artikel 10 wordt naar deze bijlagen verwezen.

Vanwege de wijzigingswet is in artikel 10, tweede lid, opgenomen dat gastouders een pedagogische module moeten volgen indien zo'n module geen regulier onderdeel uitmaakt van de gevolgde opleiding. Het gaat daarbij om pedagogische modules, opgenomen in bijlage 1c (onderdeel a) of die in de cao Kinderopvang voor Kindercentra en Gastouderbureaus voor gastouders zijn opgenomen (onderdeel b). Zie verder paragraaf 2.2.1 van het algemeen deel van de toelichting.

In het derde lid van artikel 10 zijn de opleidingseisen opgenomen die aan pedagogisch beleidsmedewerkers in de gastouderopvang worden gesteld. Dit zijn dezelfde eisen zijn als bedoeld in artikel 7, tweede lid, en artikel 9a, tweede lid, van de Regeling Wet kinderopvang voor pedagogisch beleidsmedewerkers in respectievelijk de dagopvang en de bso, tenzij onder de cao specifiek voor pedagogisch beleidsmedewerkers in de gastouderopvang separaat aanbod wordt aangewezen.

Onderdelen H tot en met K

Deze onderdelen houden verband met verwijzingen naar aangepaste artikelen in het Besluit kwaliteit kinderopvang ten gevolge van de wijzigingswet, alsook met de hierboven genoemde structuuraanpassing.

Onderdeel L

Met dit onderdeel worden de artikelen 11, 11a en 11b uit de Regeling kwaliteit gastouderopvang overgeheveld naar de artikelen 10d en 10e van de Regeling Wet kinderopvang, waarbij een aantal eisen zijn herschikt en geschrapt. Wat betreft artikel 11 zijn het eerste en tweede lid overgeheveld naar het Besluit kwaliteit kinderopvang.

De artikelen 11a en 11b zijn samengevoegd in het nieuwe artikel 10e. Nieuw is de eis in artikel 10e, derde lid, dat de pedagogisch beleidsmedewerker of bemiddelingsmedewerker de gastouder voorstelt diens doelen bij en de

beschikbaarheid van de permanente educatie, bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit kwaliteit kinderopvang, te bespreken. Ook is nieuw dat de pedagogisch beleidsmedewerker met de gastouder schriftelijke afspraken maakt over de vorm en inhoud van de coaching door de pedagogisch beleidsmedewerker, bedoeld in artikel 23 van het Besluit kwaliteit kinderopvang in het vierde lid van dat artikel. Zie voor een nadere toelichting op dit onderdeel paragraaf 2.2.3 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdelen M en N

Deze onderdelen houden verband met de hierboven genoemde structuuraanpassing.

Onderdeel O

Met dit onderdeel worden de bewijsstukken betreffende de opleidingseisen van gastouders en pedagogisch beleidsmedewerkers, zowel in de gastouderopvang als de pedagogisch beleidsmedewerkers in kindercentra (dagopvang en bso) toegevoegd als zijnde gegevens die in de administratie van gastouderbureaus en houders van kindercentra moeten worden opgenomen. Zie verder paragraaf 2.2.2 van het algemeen deel van de toelichting.

Onderdelen P, Q, R, T en V

Deze onderdelen houden verband met de hierboven genoemde structuuraanpassing.

Onderdeel S

In het nieuwe artikel 14 is de overgangsbepaling opgenomen betreffende de eis voor het hebben gevolgd van een pedagogische module ten aanzien van de bestaande gastouders. Zie verder paragraaf 2.2.1 van het algemene deel van de toelichting.

Onderdeel U

Met dit onderdeel worden de opleidingseisen naar de bijlagen verplaatst (nieuwe bijlagen 1a en 1b) en pedagogische modules vastgesteld (nieuwe bijlage 1c)

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

J.N.J. Nobel